MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ MUISTIO **HE 153/2018 vp**
Luonnonvaraosasto 30.11.2018
Lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale

Viite: asiantuntijakuuleminen 11.12.2018; oikeusministeriön lausunto 24.10.2018 ja muut oikeusministeriön huomiot

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta (HE 153/2018 vp)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Kestävän metsätalouden määräaikaisessa rahoituslaissa (34/2015, jäljempänä *rahoituslaki*) säädetään useista tuista. Automaattinen päätöksenteko koskisi taimikon varhaishoitoa, nuoren metsän hoitoa ja terveyslannoitusta. Rahoituslaissa tarkoitetut tuet ovat harkinnanvaraisia eli niiden myöntäminen on riippuvaista valtion talousarvion käytettävissä olevista määrärahoista. Tuen hakijalla ei siten ole subjektiivista oikeutta tukeen. Rahoituslaissa säädetään lisäksi töiden tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen liittyvästä harkinnasta.

Seuraavassa automaattista päätöksentekoa tarkastellaan vaiheittain. Ensin tarkastellaan hakemuksen käsittelyä, sitten asianomaista päätöksentekoa ja muutoksenhakua sekä lopuksi virkavastuuta. Tarkastelun taustalla ovat oikeusministeriön lausunnossa (24.10.2018) esittämät huomiot sekä maa- ja metsätalousministeriön ja oikeusministeriön epävirallinen sähköpostiviestittely ja puhelinkeskustelu asiasta.

Automaattiseen päätöksentekoon näissä tuissa sovellettaisiin hallintolakia (434/2003). Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Valtionavustuslain 10 §:ssä taas lähdetään siitä, että valtionavustuksen hakijan tulee hakemuksen yhteydessä antaa valtionapuviranomaiselle oikeat ja riittävät tiedot valtionavustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita valtionapuviranomainen tarvitsee hakemuksen ratkaisemiseksi. Valtionavustuslain soveltamisesta säädetään rahoituslain 3 §:n 1 momentissa. Kestävän metsätalouden rahoitukseen liittyvien asiakirjojen sisältövaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (622/2015) taas säädetään muun muassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista.

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset koskevat ennen muuta julkiseen hallintotehtävään liittyvää päätöksentekoa. Tällöin on kiinnitettävä huomiota muun muassa yhdenvertaisuuteen, yksilön kielellisiin perusoikeuksiin, oikeuteen tulla kuulluksi, vaatimukseen päätösten perustelemisesta ja oikeuteen hakea muutosta. Yhdenvertaisuuden vaatimus toteutuu automaattisessa päätöksenteossa sen kautta, että kaikilla on samanlainen mahdollisuus saada päätös automaattisen käsittelyn kautta. Yhdenvertaisuus toteutuu myös siinä, että automaattisessa menettelyssä hakemusasiakirjoille tehdään samat tarkistukset (näin tehdään tietysti myös manuaalisessakin käsittelyssä). Hakijalle toimitetaan hänen valitsemallaan kotimaisella kielellä päätös. Jos automaattinen käsittely havaitsee epäloogisuuden tai muun puutteellisuuden, hakijaa kuullaan ja tehdään sen jälkeen manuaalinen päätös. Automaattiset päätökset ovat samansisältöisiä perusteluiltaan kuin manuaalisen käsittelyn päätökset. Muutoksenhakuoikeus on kaikille hakijoille sama.

Nykyisin metsäkeskuksen toimihenkilö vertaa hakemusasiakirjoissa annettuja tietoja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmän tietoihin ja muihin teknisten rajapintojen avulla saataviin viranomaisten tietoihin. Tässä vaiheessa siis hankitaan tarpeelliset tiedot ja selvitykset asiassa, joka tehdään vertailemalla eri tietolähteitä eli huolehditaan riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Tämä osa päätöksentekoa ollessaan tietojen ristiintarkastusta, joka on mekaanista tietojen vertaamista, on enimmissä tapauksissa automatisoitavissa. Asia siirtyy kuitenkin aina pois automaattisesta päätöksentekomenettelystä, jos hakemuksessa on jotain, mitä pitää erikseen selvittää hakijalta (usein asiamies laatii hakemuksen). Jos siis eteen tulee ristiriitaisuus tai tieto puuttuu, tietojärjestelmä siirtää asian manuaaliseen käsittelyyn.

Rahoituslain 6 §:n 1 momentissa säädetään töiden tarkoituksenmukaisuuteen liittyvästä harkinnasta seuraavasti:

> ”Tuettavien töiden on oltava taloudellisesti ja metsien biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tarkoituksenmukaisia. Työt on keskitettävä, siltä osin kuin se on mahdollista, siten että ne voidaan toteuttaa taloudellisesti edullisimmalla tavalla. Työt tulee tehdä metsäalan hyvän ammattikäytännön mukaisesti.”

Taimikon varhaishoito, nuoren metsän hoito ja terveyslannoitus ovat työlajeja, joissa rahoitetut kohteet ovat keskimäärin pieniä. Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (594/2015) säädetään rahoitettavien kohteiden vähimmäiskoosta (5, 8 ja 11 §). Kohteiden vähimmäispinta-ala on määritelty hehtaareina. Asetuksesta käy ilmi, että kussakin edellä mainitussa tuessa kohde voi koostua useasta eri kuviosta kuitenkin niin, että samalla tulee täyttyä pienimmänkin kuvion osalta vähimmäispinta-alaa koskeva vaatimus. Rahoitettavien töiden osalta tulee huomata, että töiden tulee täyttää rahoituslaissa ja valtioneuvoston asetuksessa säädetyt asianomaista kohdetta ja työn toteuttamista koskevat vaatimukset. Lisäksi otetaan huomioon metsäalan hyvä ammattikäytäntö.

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmä sisältää paljon yksityiskohtaista tietoa Suomen metsistä. Lisäksi metsäkeskuksen käytössä on metsiin liittyvää tietoa teknisten rajapintojen välityksellä eri viranomaisilta. Edellä säädettyjä töiden tarkoituksenmukaisuutta ja metsäalan hyvää ammattikäytäntöä koskevia vaatimuksia on mahdollista arvioida jo rahoituksen myöntämisvaiheessa edellä mainittujen sähköisesti saatavien tietojen perusteella. Keskeisin tietolähde tässä on metsäkeskuksen omat metsiä kuvaavat tiedot. Kuten esityksen perusteluista ja lakiehdotuksesta käy ilmi, töiden tarkoituksenmukaisuuden arviointia koskevia tietoja on tietojärjestelmistä saatavilla ja siltä osin kuin tiedot ovat saatavilla niitä tietoja käytettäisiin myös automaattisessa päätöksenteossa. Tältä osin voidaan todeta, että töiden tarkoituksenmukaisuutta on mahdollista arvioida vertaamalla tukihakemuksessa olevia tietoja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmässä oleviin asianomaisen kohteen tietoihin.

Taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon ja terveyslannoituksen tuen myöntämisen edellytyksistä säädetään yksityiskohtaisesti rahoituslaissa ja valtioneuvoston asetuksessa (594/2015). Todettakoon, että näiden työlajien osalta rahoituslain 6 §:ään perustuva töiden tarkoituksenmukaisuuteen liittyvä harkinta ei ole kovin laajaa, koska metsän kasvatus useimmiten edellyttää kyseisten töiden tekemistä ja koska töiden toteuttamisen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvät näkökohdat (mukaan lukien metsäalan hyvä ammattikäytäntö) on otettu huomioon jo siinä, mitä edellytyksiä on asetettu rahoituslaissa ja valtioneuvoston asetuksessa kyseisten tukien myöntämiselle. Kun nämä asianomaista työlajia koskevat edellytykset täyttyvät, työt on myös tarkoituksenmukaista toteuttaa ja näin ollen myöntää tuki kyseiseen työhön. On selvää, ettei töiden tarkoituksenmukaisuuden harkinnassa voida poiketa siitä, mitkä vaatimukset lailla tai lain nojalla säädetään tuettavista töistä. Todettakoon, että automatisointia ei esitetä sellaisiin töihin, joiden osalta tuen myöntämisen ehtoja ei ole voitu määritellä yhtä yksityiskohtaisesti. Esimerkiksi suometsän hoitohankkeiden, metsätien tekemisen ja luonnonhoitohankkeiden tuen myöntämiseen liittyen metsäkeskuksella on enemmän

mahdollisuuksia harkita töiden tarkoituksenmukaisuutta. Tämän vuoksi rahoituslain 6 §:ssäkin käytetään ”mahdollisuuksien mukaan” –muotoilua.

Edellä on mainittu rahoituksen harkinnanvaraisuus valtion talousarvion näkökulmasta eli tukien budjettisidonnaisuus. Käytettävissä oleva määräraha tuen myöntämiseen on tarkistettavissa automaattisesti. Samoin edellä on kuvattu sitä, miten töiden tarkoituksenmukaisuutta on mahdollista arvioida sähköisten tietolähteiden avulla ja sitä, miten asianomaisten työlajien osalta jo tukien edellytysten määrittelyssä on otettu huomioon töiden tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen liittyviä näkökohtia. Näin ollen automaattisessa päätöksenteossa ei ole mahdollista myöntää taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon tai terveyslannoituksen tukea ilman harkintaa.

Automaattinen päätöksenteko koskisi vain niin sanottuja myönteisiä päätöksiä eli kun tuki myönnettäisiin sen mukaisena kuin hakemuksessa on ilmoitettu ao. työlajia ja kohdetta koskevat tiedot. Jos jokin hakemusasiakirjoissa mainittu tieto ei täsmäisi sähköisesti saataviin tietoihin, tietojärjestelmä siirtäisi asian manuaaliseen käsittelyyn.

Rahoituslain nojalla tehtävää automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvaa päätöstä ei ole tarkoitus allekirjoittaa. Tarkoituksena kuitenkin on, että päätökseen tulisi informatiivisluonteisesti metsäkeskuksen rahoitus- ja tarkastuspäällikön asemassa olevan toimihenkilön nimi. Samoin päätöksestä tulisi käydä ilmi sen henkilön nimi, joka antaa asiasta lisätietoja, ellei tarkoituksena ole, että edellä mainittu rahoitus- ja tarkastuspäällikön asemassa oleva toimihenkilö antaa päätöksestä lisätietoja.

Todettakoon, että hallintolain 23 §:ssä säädetään käsittelyn viivytyksettömyydestä. Tämä edellytys täyttyy parhaiten automaattisessa päätöksenteossa. Hallintolain 31 §:stä tuleva viranomaisen selvittämisvelvollisuus toteutuu siinä, että automaattinen päätöksenteko toteutetaan siten, että edellä kuvatulla tavalla hakemuksessa ilmoitettuja tietoja verrataan sähköisesti saatavilla oleviin tietoihin. Käsittelyn asianmukaisuutta koskeva vaatimus siten myös täyttyy.

Taimikon varhaishoitoa, nuoren metsän hoitoa ja terveyslannoitusta koskeviin automaattisesti tehtäviin päätöksiin liitetään samat rahoituslaista, valtioneuvoston asetuksesta sekä valtionavustuslaista tulevat ehdot kuin mitä tulee manuaalisesti käsiteltäviin päätöksiin. Kuten valtionavustuslain 10 §:n esitöistä käy ilmi, valtionavustuksen hakijalle (metsätalouden rahoituslain terminologiassa tuen hakijalle) asetetaan aktiivinen velvoite huolehtia siitä, että tämän antamat tiedot ovat oikeita ja tietoja on annettu riittävän laajasti. Metsätalouden tukia haetaan valmiilla lomakkeilla, joissa tuen hakijaa ohjataan antamaan oikeat ja riittävät tiedot. Jos tietoja puuttuu, asia siirtyy luonnollisestikin manuaaliseen käsittelyyn. Jos hakemuksessa on annettu virheellisiä tietoja eikä tietojen virheellisyyttä ole ollut mahdollista selvittää sähköisten tietolähteiden avulla, tuki voidaan periä takaisin. Tässäkään suhteessa ei tehdä eroa sen suhteen, onko virheellisiin tietoihin perustuva päätös tehty automaattisesti vai manuaalisesti. Korostettakoon, että taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon ja terveyslannoituksen tuet ovat euromääräisesti pieniä. Kyse on muutaman sadan euron tuista eikä sen vuoksi ole hallinnon näkökulmasta tarkoituksenmukaista, että jokaisen hakemuksen osalta tarkistettaisiin tiedot maastossa. Tällöin tuen myöntämiseen liittyvät hallinnolliset kustannukset nousisivat huomattavasti suuremmiksi kuin myönnetyt tuet. Jälkikäteinen valvonta tehdään myös niin, että automaattisen ja manuaalisen käsittelyn kautta tukea saaneet valitaan valvontaan yhtäläisin perustein (riskianalyysi). Myöskään muutoksenhaun osalta ei ole eroa sen suhteen, tehdäänkö päätös automaattisesti vai manuaalisesti.

Kun julkisen hallintotehtävän hoitamiseen sisältyy toimivalta käyttää julkista valtaa, on säädettävä myös rikosoikeudellisesta virkavastuusta. Tästä vastuusta säädetään Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2018) 15 §:ssä (Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu). Samassa säännöksessä on myös viittaus muun muassa hallintolakiin. Johtajan, metsäjohtajan ja rahoitus- ja tarkastuspäälliköiden rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädetään mainitun pykälän 2 momentissa. Metsäkeskuksen

työjärjestyksen mukaan metsäjohtaja johtaa metsätieto- ja tarkastuspalveluja. Metsäjohtaja vastaa metsätieto- ja tarkastuspalvelujen osalta johtajalle resurssien käytön tehokkuudesta, prosessien toimivuudesta ja laadusta, tulostavoitteiden saavuttamisesta, asiakaspalveluista ja valtakunnallisesta valvonnasta. Automaattisen päätöksentekojärjestelmän toimivuudesta ja lainmukaisuudesta vastaa viime kädessä metsäkeskuksen metsäjohtaja. Tämä virkavastuuta koskeva asia ei käy eikä sen ole tarkoituskaan käydä ilmi rahoituslaista. Metsäkeskuksella on useita julkisia hallintotehtäviä, minkä vuoksi kyseistä organisaatiota koskevat virkavastuusäännökset on ollut lakien systematiikan näkökulmasta järkevää sisällyttää yhteen lakiin eli edellä mainittuun metsäkeskusorganisaatiota koskevaan lakiin.

Nykyisin automaattista päätöksentekoa käytetään yksilön oikeusaseman kannalta merkittävimmissäkin asioissa kuin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Oikeusministeriökin on kiinnittänyt maa- ja metsätalousministeriön huomiota siihen, että verotuksen puolella on jo automaattisen päätöksenteon mahdollistavaa lainsäädäntöä.

Verotuksen osalta automaattista päätöksentekoa kuvataan verotusmenettelystä annetun lain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 91/2005). Esityksessä tarkastellaan muun muassa hyvän hallinnon vaatimuksia. Virkavastuuta esityksessä ei käsitellä. Esitysluonnoksesta on aikanaan oikeusministeriökin antanut lausunnon, mikä käy ilmi hallituksen esityksen valmistelua koskevista tiedoista. Oikeusministeriö on lausunut asiasta myös valtiovarainvaliokunnassa, mikä käy asianomaisesta valiokuntamietinnöstä ilmi (VaVM 22/2005 vp).

Verotuksessa on kyse merkittävän julkisen vallan käytöstä. Sen sijaan muutaman sadan euron harkinnanvaraisen tuen myöntämisessä ei ole kyse merkittävän julkisen vallan käytöstä. Metsäkeskus ei voisi edes hoitaakaan julkisena hallintotehtävänä merkittävän julkisen vallan käyttöä sisältävää tehtävää.

Verotuksen osalta voidaan lisäksi todeta, ettei verotusta koskevissa automaattisesti tehdyissä päätöksissä ole esittelijän, ratkaisijan tai lisätietojen antajan nimeä. Kyseisissä päätöksissä on saatavilla Verohallinnon yleiset yhteystiedot. Rahoituslain nojalla tehtävissä automaattisissa päätöksissä näkyviä nimiä on jo käsitelty edellä.

Oikeusministeriö on maa- ja metsätalousministeriölle antamissaan kommenteissaan viitannut siihen, että eduskunnan apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin on kiinnittänyt huomiota Verohallinnon automatisoituun päätöksentekoon liittyviin oikeusturvaongelmiin (EOAK/3379/2018). Apulaisoikeusasiamies on pyytänyt valtiovarainministeriötä hankkimaan asiassa tarvittavat Verohallinnon selvitykset ja antamaan oman lausuntonsa siitä, millä tavoin automatisoitu verotusmenettely ja päätöksenteko täyttävät hallinnon lakisidonnaisuuden sekä hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvien hallinnon oikeusperiaatteiden, palveluperiaatteen ja viranomaisen neuvontavelvollisuuden asettamat vaatimukset sekä verovelvollisen oikeusturvan ja Verohallinnon virkamiesten virkavastuun asianmukaisen toteutumisen. Apulaisoikeusasiamies on selvityspyynnössään viitannut kahteen viime kesänä antamaansa automatisoitua verotusmenettelyä koskevaan kanteluratkaisuunsa (EOAK/3116/2017 ja EOAK/3393/2017).

Edellä mainittujen apulaisoikeusasiamiehen ratkaisujen osalta maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että Verohallinnon päätöksenteon automatisointi menee pidemmälle kuin mitä rahoituslain osalta ehdotetaan. Rahoituslain osalta tarkoitus on automatisoida vain ne tapaukset, joissa ei tarvitse tehdä hallinnon asiakkaalle hallintolaissa tarkoitettua selvityspyyntöä. Apulaisoikeusasiamiehen esille ottamissa edellä mainituissa asioissa on kyse niistä ongelmista, mitä on syntynyt, kun hallinnon asiakkaalle lähetetyt selvityspyynnötkin on automatisoitu. Apulaisoikeusasiamiehen selvityspyynnössä mainituissa seikoista, kuten esimerkiksi hyvän hallinnon vaatimukset, on edellä tässä vastineessa jo rahoituslakiin esitettävän säännöksen osalta tehty selkoa.

Maa- ja metsätalousministeriön hankkiman selvityksen mukaan syyskaudella 2018 eduskunnan käsiteltävänä on ainakin kaksi hallituksen esitystä, joissa esitetään automaattista päätöksentekoa koskevia säännöksiä. Ne ovat:

- Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta (HE 52/2018 vp; jäljempänä *sosiaali- ja terveysministeriön esitys*)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 224/2018 vp; jäljempänä *sisäministeriön esitys*)

Todettakoon, että sosiaali- ja terveysministeriön esitys sisältää automaattista päätöksentekoa koskevat säännökset muun muassa seuraaviin lakiehdotuksiin:

- Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta 113 a §
- Laki kansaneläkelain muuttamisesta 63 a §
- Laki aikuiskoulutustuesta annetun lain muuttamisesta 18 a §
- Laki Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta 2 a §

Sosiaali- ja terveysministeriön esityksessä esitetään 16 lakiin säännökset automaattisesta päätöksenteosta. Säännökset ovat sisällöltään samantyyppisiä, minkä vuoksi niitä kaikkia ei tässä vastineessa luetella.

Lisäksi voidaan mainita, että sisäministeriön esitykseen sisältyy lakiehdotus henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa, jossa on säännös automatisoiduista yksittäispäätöksistä (20 §).

Sekä sosiaali- ja terveysministeriön että sisäministeriön esityksissä automaattista päätöksentekoa tarkastellaan Euroopan unionin yleisen tietosuoja-asetuksen[1] 22 artiklan 1 kohtaan liittyen. Mainitun säännöksen perusteella rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta sellaisen päätöksen kohteeksi, joka perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja jolla on häntä koskevia oikeusvaikutuksia tai joka vaikuttaa häneen vastaavalla tavalla merkittävästi. Nyt tarkasteltavana olevassa hallituksen esityksessä on selvitetty omassa luvussa sitä, millä perusteella rahoituslain nojalla annettavat automaattiset päätökset eivät ole tietosuoja-asetuksen tarkoittamia päätöksiä. Siihen ei oikeusministeriöllä ollut huomautettavaa.

Edellä mainituista sosiaali- ja terveysministeriön sekä sisäministeriön esityksistä oikeusministeriö on antanut valmisteluvaiheessa lausunnon (OM 251/43/2017 ja VN/1729/2018-OM-4). Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että kyseisissä hallituksen esityksissä ei ole samassa laajuudessa kuin tässä vastineessa käsitelty hyvään hallintoon, oikeusturvaan ja virkavastuuseen liittyviä asioita. Asiaan ei ole kuitenkaan edellä mainituissa oikeusministeriön lausunnoissa kiinnitetty huomiota, vaikka mainituissa muiden ministeriöiden esityksissä on kiistatta kyse merkittävän julkisen vallan käytöstä. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan merkittävän julkisen vallan käytölle voidaan ja tuleekin asettaa tiukemmat vaatimukset siltä osin kuin niihin esitetään päätöksentekoprosessin automatisointia. Epäselväksi jää, miksi juuri rahoituslain nojalla tehtävissä myönteisissä tukipäätöksissä koskien keskimäärin muutaman sadan euron harkinnanvaraisia tukia oikeusministeriö näkee oikeudellisia ongelmia, mutta ei ole esittänyt mainittujen muiden ministeriöiden esityksiin tarkennuksia hyvään hallintoon, oikeusturvaan ja virkavastuuseen liittyen.

Edellä olevan perusteella maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että automaattinen päätöksenteko taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon ja terveyslannoituksen tuen osalta on perusteltua sekä täyttää hyvän hallinnon ja oikeusturvan vaatimukset. Kuten edellä on jo todettu, automaattisen päätöksentekojärjestelmän

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus)

toimivuudesta ja lainmukaisuudesta vastaa metsäkeskusorganisaatiota koskevan lainsäädännön nojalla viime kädessä metsäkeskuksen metsäjohtaja.

Lopuksi

Valtioneuvosto on hyväksynyt yksimielisesti nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen antamisen eduskunnalle. Maa- ja metsätalousministeriö haluaa tuoda esiin, että tässä vaiheessa yksittäisen ministeriön virkamiehet eivät enää voi kyseenalaistaa automaattisen päätöksenteon käyttöönottoa kokonaisuudessaan, koska kyseessä on *hallituksen* antama esitys. Sen sijaan esityksen yksityiskohtia voidaan tarkistaa tarpeen mukaan. Todettakoon, että digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen on yksi pääministeri Juha Sipilän hallituksen keskeisistä tavoitteista. Tähän liittyen hallituksen kärkihankkeita ovat julkisten palvelujen digitalisointi ja digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristön rakentaminen. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että edellä oleva huomioon ottaen tässä vastineessa on asianmukaisesti ja riittävällä tavalla selostettu hyvään hallintoon, oikeusturvaan ja virkavastuuseen liittyviä oikeudellisia näkökohtia rahoituslakiin esitetyn automaattisen päätöksenteon osalta ja siten vastattu oikeusministeriön valiokunnalle toimittaman lausunnon huomioihin.

Edellä on todettu, että kyse on yksittäisessä tapauksessa sellaisesta automaattisesta päätöksestä, jossa tehdään hakemuksen mukainen myönteinen päätös ja jossa toteutuva harkinta on vähäistä. Jos automaattisessa käsittelyssä hakemuksen tiedoista löytyy epäselvyyksiä, päätös tehtäisiin manuaalisesti.

Edellä olevan perusteella maa- ja metsätalousministeriö esittää lakiehdotuksen hyväksymistä hallituksen esittämässä muodossa.